

OLIMPIADA DE LIMBA ȘI LITERATURA ROMÂNĂ
Etapa națională
Secțiunea B – Lectura ca abilitate de viață
Nivelul 2

Înainte de a răspunde la cerințele formulate, citește cu atenție următoarele precizări:

- Toate subiectele sunt obligatorii.
- În cazul subiectelor care presupun încadrarea într-o limită de rânduri, vei numerota fiecare rând pe care îl vei scrie.
- În cazul cerințelor în care limita maximă de rânduri este precizată, nu se vor lua în considerare rândurile excedentare.
- Timpul de lucru este de 3 ore.

Citește cu atenție fiecare text, apoi cerințele, și răspunde la fiecare dintre acestea.

SUBIECTUL I

50 de puncte

Vânătorii de zmeie

de Khaled Hosseini

– fragment –

„Nu mai văzusem niciodată atâția oameni pe strada noastră. Puștii se băteau cu bulgări de zăpadă, se ciondăneau, se alergau și chicoteau veseli. Vânătorii de zmeie se îmbulzeau împreună cu purtătorii sforilor înfășurate pe mosoare, ca să facă ultimele pregătiri. De pe străzile adiacente se auzeau larmă și râsete. Acoperișurile gemeau deja de spectatori tolăniți pe scaune pliante, iar aburii ceaiului se ridicau din termosuri pe muzica lui Ahmad Zahir, care se scurgea cu hârâit din casetofoane. [...]

Deodată, am simțit că vreau să mă retrag. Să strâng tot și să mă duc acasă. Unde mi-o fi fost capul? De ce mă forțam să trec prin asta, când știam deja cum o să se termine totul? Baba era pe acoperiș, privindu-mă. I-am simțit privirea pătrunzătoare ca o rază de soare care îți arde pielea. Avea să fie un eșec devastator, chiar și pentru mine.

— Nu sunt prea sigur că vreau să înalț un zmeu azi! am zis.

— E o zi frumoasă, a spus Hassan.

Mi-am trecut greutatea de pe un picior pe celălalt. Am încercat să-mi desprind privirea de pe acoperișul casei noastre.

— Nu știi, poate ar fi mai bine să mergem acasă.

Atunci a făcut un pas spre mine și, pe un ton scăzut, mi-a spus ceva ce m-a speriat puțin:

— Ține minte, Amir aga. Nu există niciun monstru, doar o zi frumoasă!

Cum de mă citea așa de ușor, ca pe o carte deschisă, când de cele mai multe ori eu habar n-aveam ce coace el în mintea lui? Eu eram cel care mergea la școală, care știa să scrie și să citească. Eu eram cel deștept. Hassan nu știa nici abecedarul, dar mă citea pe mine. Perfect. Era puțin neliniștitor, dar și reconfortant, într-un fel, să ai pe cineva care știe întotdeauna de ce ai nevoie.

— Nu există niciun monstru, am zis, simțindu-mă deja un pic mai bine, spre surprinderea mea.

A zâmbit.

— Niciun monstru.

— Ești sigur?

A închis ochii. A încuviințat din cap.

M-am uitat la copiii de pe stradă care se distrau, aruncând cu bulgări de zăpadă.

- E o zi frumoasă, nu-i așa?
- Hai să zburăm! a zis [...].
- Hai, am zis și eu.

Fața lui Hassan s-a luminat. [...] A ridicat zmeul nostru roșu cu margini galbene, care în punctul de intersecție al Ionjeroanelor avea semnătura inconfundabilă a lui Saifo. A încercat să-și dea seama din ce parte bate vântul, apoi a luat-o la fugă în direcția respectivă. În rarele ocazii când înălțam zmeie vara, dădea cu piciorul în praf, să vadă încotro îl duce vântul. Mosorul se învârti în mâna mea până când Hassan se opri, la vreo douăzeci de metri mai încolo. Ținu zmeul sus, deasupra capului, ca un atlet participant la olimpiadă, care-și arată medalia de aur. Am tras de sfoară de două ori, semnalul nostru obișnuit, și Hassan a aruncat zmeul în sus. [...]

Nu trecuse un minut și zmeul meu se îndrepta glonț spre cer. Scotea un sunet ca fâlfâitul aripilor unei păsări de hârtie. Hassan a bătut din palme, a fluierat și a fugit înapoi, spre mine.

I-am dat mosorul, ținând de sfoară, și el a înfășurat repede, până când ața a rămas întinsă.

Cel puțin două duzini de zmeie fluturau deja pe cer, ca niște rechini de hârtie în căutarea prăzii. Peste o oră numărul lor se dublase, iar zmeiele albastre, roșii sau galbene se unduiau și vâjâiau pe cer. O adiere rece îmi trecu prin păr. Vântul era perfect pentru înălțat zmeie – sufla exact atât de tare cât să poată ridica puțin zmeiele, ușurându-le virajele. Chiar lângă mine, Hassan ținea mosorul, cu mâinile deja însângerate de sfoară.

În curând începu tăierea și primul zmeu înfrânt, scăpat de sub control, se prăbuși într-un vârtej. Cădeau din cer ca stelele căzătoare, cu cozile lor lungi, scânteietoare, presărând cartierele de dedesubt cu daruri pentru competitorii rămași, fiindcă erau ele însele mult-râvnitele trofee. Auzeam vânătorii, care zbierau și alergau de-a lungul străzii. Cineva striga că a izbucnit o bătaie, cu două străzi mai jos.

Aruncam din când în când niște ocheade furișate spre Baba, care stătea lângă Rahim Khan, pe acoperiș, și mă întrebam ce gândește. Oare mă încuraja? Sau o parte din el se bucura să mă vadă dând greș? Asta era treaba cu înălțatul zmeielor: mintea îți aluneca odată cu zmeul.

Zmeiele începeau să cadă pretutindeni, iar eu încă mai zburam. Mai zburam! Ochii mi se tot îndreptau spre Baba, înfodolit în puloverul lui gros de lână. Era oare surprins că rezistasem atât de mult? *Dacă nu-ți ții ochii pe cer, n-o să mai rezisti mult!* Mi-am întors repede privirea înapoi spre cer. Un zmeu roșu se apropia cu viteză de mine – și l-am prins la timp. M-am încurcat un pic în sforile lui și am sfârșit biruindu-l, când și-a pierdut răbdarea și a încercat să mă taie de jos.

În susul și-n josul străzilor, vânătorii de zmeie se întorceau triumfători, ținând cât mai sus zmeiele capturate. Se laudau în fața părinților și a prietenilor. Dar toți știau că partea cea mai bună abia acum urmează. Premiul cel mai mare dintre toate încă mai zbura. Am tăiat un alt zmeu, de un galben strălucitor, cu o coadă răsucită, albă. Asta m-a costat încă o tăietură la degetul arătător, iar sângele mi se prelingea în palmă. I-am dat lui Hassan să țină sfoara și am supt sângele din deget, apoi mi-am șters mâna pe blugi.

După o altă oră, numărul de zmeie „supraviețuitoare” scăzuse dramatic, de la vreo cincizeci la douăsprezece. Al meu era unul dintre ele. Ajunsesem printre ultimii doisprezece. Știam că partea asta a campionatului avea să mai dureze o vreme, pentru că tipii care rezistaseră până acum erau buni – și nu ar fi căzut în capcana unor șmecherii simple, ca aceea a ridicării și a coborârii bruște a zmeului, trucul preferat al lui Hassan.

Pe la ora trei după-amiaza apăruseră șiruri lungi de nori, iar soarele se ascunsese printre ei. Umbrele începeau să se întindă. Spectatorii de pe acoperișuri se înfodoleau cu fulare și haine mai groase. Mai erau numai șase zmeie, iar eu încă mai zburam. Picioarele

mă dureau îngrozitor, iar ceafa mi-era înțepenită. Dar cu fiecare zmeu doborât, speranța creștea în inima mea, așa cum zăpada se adună pe un zid, fulg cu fulg.

Ochii mi se tot întorceau spre un zmeu albastru, care făcuse ravagii în ultima oră.

— Câte a tăiat? am întrebat.

— Eu am numărat unsprezece, a zis Hassan.

— Nu știi al cui o fi?

Hassan a plesăit din limbă și și-a ridicat bărbia gânditor. Acesta era un gest, marcă înregistrată, al lui Hassan și însemna că habar n-are. Zmeul albastru a făcut bucațele un zmeu roșu și s-a rotit de două ori, în cercuri largi. Zece minute mai târziu, tăia alte două, punând pe fugă zeci de vânători.

După alte treizeci de minute, mai rămăseseră numai patru zmeie în luptă. Iar eu încă zburam pe urmele lor. Părea că ar fi imposibil să fac o mișcare greșită, de parcă vântul, cu fiecare adiere, sufla în favoarea mea. Nu mă mai simțisem niciodată atât de stăpân pe situație, atât de norocos. Eram în al nouălea cer. Nu îndrăzneau să mă uit pe acoperiș. Nu îndrăzneau să-mi iau ochii de pe cer. Trebuia să mă concentrez, să joc inteligent. Încă cincisprezece minute și ceea ce de dimineață păruse un vis caraghios devenise, brusc, realitate: rămăseserăm numai eu și celălalt tip. Zmeul albastru.

Era o asemenea tensiune în aer, că puteai s-o tai cu cuțitul; era la fel de ascuțită ca și sticla pisată care strălucea pe sfoara zmeului din mâinile mele însângerate. Oamenii tropăiau, băteau din palme, fluierau și cântau *Boboresh! Boboresh! – Taie-!! Taie-!!* M-am întrebat dacă vocea lui Baba era printre ele. Muzica a explodat. [...]

Dar tot ce mai auzeam – și mă străduiam să aud numai asta – era sângele zvâcnindu-mi în cap. Nu vedeam decât zmeul albastru. Nu miroseam decât victoria. Salvarea. [...]. Nu știu care era miza celorlalți concurenți, poate doar să se dea mari. Dar, pentru mine, asta era singura șansă de a fi privit cu respect, nu doar observat, ascultat, auzit. Dacă exista un Dumnezeu în ceruri, avea să trimită vântul să sufle în așa fel încât, cu o smucitură a sforii, să mă eliberez de durerea și dorul meu. Îndurasem prea mult, ajunseseam prea aproape. Și deodată speranța a devenit certitudine. Aveam să câștig. Nu știam când, dar aveam să câștig.

S-a dovedit că avea să fie mai curând decât mă așteptam. O rafală mi-a înălțat zmeul și mi-a oferit un avantaj. Am lăsat sfoara mai liberă, apoi m-am rotit, ajungând deasupra zmeului albastru. Mă țineam tare pe poziție. Adversarul știa că este în pericol. Încea cu disperare să manevreze în așa fel încât să iasă din încâlceala de sfori, dar eu nu-l lăsam. Mă țineam tare. Mulțimea simțea sfârșitul plutind în aer. Corul de *Taie-l, taie-!!* creștea în intensitate, așa cum strigau romanii la gladiatorii din arenă [...].

— Aproape l-ai învins, Amir aga! Aproape! se frământa Hassan.

Și apoi a sosit clipa. Am închis ochii și am lăsat sfoara mai liberă. Mi-a tăiat iar degetele, în timp ce vântul smucea zmeul. Și deodată... Nu aveam nevoie să aud zgomotul mulțimii ca să știu. Nici nu aveam nevoie să văd. Hassan țipa și își aruncase mâinile în jurul gâtului meu:

Bravo! Bravo, Amir aga! [...]

Apoi m-am trezit țipând și totul în jurul meu era lumină și culoare, totul era viu și minunat. Îl țineam cu mâna liberă pe Hassan pe după gât și țopăiam în sus și-n jos, râzând și plângând amândoi, în același timp.

— Ai câștigat, Amir aga, ai câștigat!

— Am câștigat *amândoi*, am câștigat *amândoi!* era tot ce puteam să spun.”

(Traducere din limba engleză de Mihaela S. Oprea-Aron)

A. (8 puncte: 2 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Scrie, pe foaia de concurs, litera corespunzătoare răspunsului corect.

1. Concursul de înălțat zmeie are loc:

- a. iarna;
- b. primăvara;
- c. toamna;
- d. vara.

2. Zmeul lui Hassan și al lui Amir este:

- a. albastru;
- b. galben cu margini roșii;
- c. galben strălucitor;
- d. roșu cu margini galbene.

3. Trucul preferat al lui Hassan la concursul de înălțat zmeie este:

- a. să taie direcția altor zmeie;
- b. să tragă de sfoara zmeului de două ori;
- c. să ridice și să coboare brusc zmeul;
- d. să slăbească sfoara zmeului.

4. Hassan îi răspunde lui Amir că zmeul albastru a tăiat:

- a. unsprezece zmeie;
- b. douăsprezece zmeie;
- c. două duzini de zmeie;
- d. cincizeci de zmeie.

B. (8 puncte: 1 punct pentru fiecare idee plasată corect)

Stabilește ordinea logică și temporală a următoarelor idei din text, apoi notează pe foaia de concurs doar cifrele corespunzătoare acestora, într-o casetă similară celei de mai jos:

--	--	--	--	--	--	--	--

- 1. Amir se întreabă dacă și vocea lui Baba se aude cântând.
- 2. Zmeul lui Amir ajunge deasupra zmeului albastru.
- 3. Oamenii de pe acoperișuri își pun haine mai groase.
- 4. Hassan verifică din ce parte bate vântul.
- 5. Amir se încurcă în sforile zmeului roșu.
- 6. Undeva, pe o stradă, izbucnește o bătaie.
- 7. Amir nu este sigur că vrea să înalțe zmeul.
- 8. Primul zmeu tăiat se prăbușește.

C. (16 puncte: 4 puncte pentru răspunsul corect la fiecare din cerințe)

Răspunde, pe foaia de concurs, formulând enunțuri, la fiecare dintre următoarele cerințe:

- 1. Precizează fenomenul atmosferic favorabil înălțării zmeiilor în ziua competiției.
- 2. Numește miza pe care o are concursul de zmeie pentru Amir.
- 3. Descrie, în 6 – 8 rânduri, starea de spirit cu care începe Amir competiția.
- 4. Explică, în cel mult 10 rânduri, sensul pe care îl are în context enunțul: *Hassan nu știa nici abecedarul, dar mă citea pe mine.*

D. (18 puncte)

Discuți cu un prieten/cu o prietenă despre fragmentul lui Khaled Hosseini și el/ea îți spune că experiența lui Amir este a fiecăruia dintre noi. Amir are de dus două bătălii: să controleze sforile zmeielor, dar și pe cele ale propriilor spaime.

Redactează un text de 15 – 20 de rânduri, în care să-ți exprimi opinia despre felul cum o situație provocatoare te poate ajuta să-ți învingi spaimele interioare.

SUBIECTUL al II-lea**30 de puncte**

Cu peste 2000 de ani în urmă, chinezii foloseau zmeie pentru a transporta frânghiile de pe un mal pe altul al râurilor, astfel încât să poată ridica poduri. În aprilie, în China se desfășoară Festivalul Internațional al Zmeielor de la Weifang, în provincia Shandong, care continuă până la începutul lui mai.

Nu știi nimic despre zmeie? Îți spunem noi. E frumos când se înalță zmeul. Iată ce trebuie să afli pentru a înălța corect un zmeu!

Descifrează vântul. Un vânt ușor, cu viteza de 6,5 – 11km/h, este ideal pentru zmeie în formă de diamant sau de triunghi.

Nu-ți trebuie instrumente precise pentru a măsura viteza vântului: dacă frunzele foșnesc și steagurile flutură fără să se întindă în vânt, vântul e bun pentru zmeie. Dacă steagurile flutură puternic, aproape complet desfășurate în vânt, iar arbuștii se mișcă cu totul, vântul suflă cu 16 – 19 km/h. Aceste condiții sunt bune pentru zmeie celulare, așa-numitele box-kite, care sunt mai grele. Dacă se lovesc crengile și se rup corzile de la drapеле, vântul e prea puternic pentru a înălța orice tip de zmeu.

Caută spații largi, deschise, sub cerul liber. Nu numai copacii și liniile sub tensiune pun în primejdie zmeul. Mai există un motiv: când vântul se lovește de clădiri și de alți copaci, se creează turbulențe, iar acestea pot duce la prăbușirea zmeului. Așa că du-te pe câmp sau pe plajă și înalță zmeul într-un loc unde nu mai e nimic altceva între voi și cer.

Rămâi pe loc. Pe bobocii care nu au mai înălțat zmeie îi ghicești imediat după stilul în care aleargă peste câmp târând zmeul după ei. Stai cu spatele spre direcția din care suflă vântul și ține zmeul cât de sus poți în fața ta. Vârful acestuia trebuie să fie îndreptat în sus. Când simți că a prins un curent, dă-i liber. Nu-l arunca, dă-i drumul doar.

Stai la depărtare de zmeu. Dacă zmeul nu se înalță, cu toate că tu stai pe loc, s-ar putea ca vântul să nu fie suficient de rapid. Când vântul e slab, zmeiele au nevoie de mai mult spațiu pentru a-și lua zborul, așa că roagă pe cineva să țină zmeul, iar tu mergi înapoi, desfășurând frânghia zmeului, preț de vreo 50 – 60 de pași. Apoi roagă-ți prietenul să dea drumul zmeului. Smucește de sfoară ca să determini zmeul să-și înceapă ascensiunea.

Trage sfori. Pe măsură ce zmeul se înalță, joacă-te cu frânghia. Când începe să coboare, întinde coarda un pic. În acest moment, zmeul se va ridica din nou – de data aceasta ceva mai sus, așa că trebuie din nou să-i mai lași frânghia liberă, pe care o vei strânge-întinde din nou, când începe iar să piardă altitudine. Acest proces trebuie repetat până când zmeul ajunge suficient de sus cât să prindă un curent puternic și constant.

Pune-i coadă. Dacă zmeul se zgâlțâie în toate direcțiile în aer, pune-i o coadă în partea de spate, jos. Majoritatea celor cumpărate sunt fabricate cu coadă. Nu e doar un accesoriu drăguț, ci și unul extrem de practic, esențial. Ajută la echilibrarea zmeului în aer. Va trebui să testezi cozi de diverse lungimi până găsești ceea ce se potrivește. Vei ști că ai nimerit-o atunci când zmeul se îndreaptă și-și ia zborul în linie dreaptă.

Evită încurcăturile. Fă-ți rost de o agrafă cu vârtej de la magazinul de pescuit și leag-o la capătul frânghiei. Se va putea agăța ușor de zmeu și va diminua răsucirile și încurcăturile care se pot produce cu frânghia.

text preluat de pe **www.erd.ro**

A. (16 puncte: 4 puncte pentru fiecare răspuns corect)

Formulează, sub formă de enunțuri, răspunsuri la fiecare dintre următoarele cerințe, raportându-te la textul citat:

1. Menționează scopul practic al utilizării zmeielor în vechime.
2. Precizează greșeala după care îi recunoști pe începătorii care nu au mai înălțat zmeie.
3. Enumeră trei condiții care trebuie îndeplinite pentru a înălța corect un zmeu.
4. Prezintă, într-un text de 3 – 4 rânduri, cele două roluri pe care le are coada unui zmeu.

B. (14 puncte)

Textul-suport prezintă pașii necesari înălțării unui zmeu, sugerând că numai respectarea anumitor reguli duce la îndeplinirea a ceea ce îți propui. Gândindu-te la pregătirea ta pentru această olimpiadă, redactează un text de 15 – 20 de rânduri în care să formulezi cinci sfaturi adresate unui coleg/unei colege care își dorește să performeze într-un anumit domeniu.

SUBIECTUL al III-lea

20 de puncte

Se vor acorda câte 4 puncte pentru fiecare dintre cerințele 1 – 3 și 8 puncte pentru cerința 4.

Privește următoarele imagini, apoi răspunde în enunț la următoarele cerințe:

1. Precizează emoția sugerată în ultima imagine a benzii desenate.
2. Prezintă, în 4 – 6 rânduri, relația dintre Amir și Hassan, valorificând mesajul verbal și vizual din imaginile date.
3. Explică, în 3 – 5 rânduri, relația dintre limbajul nonverbal și cel verbal al mulțimii așa cum reies din prima imagine.
4. Comentează, în 6 – 8 rânduri, modul în care imaginile și textul transmit bucuria victoriei în banda desenată de mai jos.

Paginile 38 și 39 din romanul grafic *Vânătorii de zmeie*, de Khaled Hosseini. Ilustrații de Fabio Celoni și Mirka Andolfo. Traducere din limba engleză de Raluca Nicolae

